

Til lovforslag nr. L 78. Vedtaget af Folketinget ved 3. behandling den 4. maj 2000*)

Forslag

til

Lov om biblioteksvirksomhed

Kapitel 1

Folkebibliotekernes formål og virksomhed

§ 1. Folkebibliotekernes formål er at fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet ved at stille bøger, tidsskrifter, lydbøger og andre egnede materialer til rådighed såsom musikbærende materialer og elektroniske informationsressourcer, herunder Internet og multimedier.

Stk. 2. Folkebibliotekerne skal bestræbe sig på at stille videogrammer til rådighed.

Stk. 3. Folkebibliotekerne formidler kommunal og statslig information og information om samfundsforhold i øvrigt.

§ 2. Folkebibliotekernes formål opfyldes gennem kvalitet, alsidighed og aktualitet ved udvælgelse af det materiale, der stilles til rådighed. Ved udvælgelsen må alene disse kriterier, ikke de i materialet indeholdte religiøse, moralske eller politiske synspunkter, være afgørende.

§ 3. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til, eventuelt i samarbejde med andre kommunalbestyrelser, at drive et folkebibliotek med afdelinger for børn og voksne. Kommunalbestyrelsen kan indgå overenskomst med en anden kommunalbestyrelse om hel eller delvis biblioteksbetjening.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal så vidt muligt

- 1) etablere biblioteksbetjening af de børn og voksne, der er afskåret fra selv at komme på biblioteket,
- 2) tilpasse bibliotekernes åbningstider til brugernes behov og

- 3) oprette filialer eller iværksætte andre betjeningstilbud, hvor kommunens størrelse og karakter gør det hensigtsmæssigt.

Stk. 3. Lederen af et folkebibliotek skal have en relevant faglig baggrund.

Stk. 4. Kommunalbestyrelser kan nedsætte et biblioteksråd med henblik på samordning af biblioteksvirksomheden mellem flere kommuner.

§ 4. Kulturministeren kan efter forhandling med de kommunale parter fastsætte nærmere regler om folkebibliotekernes materialer og benyttelsen af disse. Reglerne kan blandt andet vedrøre indholdet af bibliotekernes materialesamlinger, bibliotekernes mulighed for i særlige tilfælde at opkræve depositum for udlån samt deres mulighed for at begrænse udlån af materiale.

§ 5. Folkebibliotekerne står til rådighed for enhver for benyttelse på stedet og for udlån af materialer. Forpligtelsen til udlån vedrører de materialer, der er nævnt i § 1, stk. 1.

Stk. 2. Folkebibliotekerne skal gennem deltage i det almindelige lånesamarbejde søge at skaffe brugerne det materiale, som biblioteket ikke selv råder over.

§ 6. Folkebibliotekerne kan oprette og drive afdelinger i virksomheder og institutioner eller træffe aftale om biblioteksbetjening af sådanne.

Stk. 2. Udgifter til biblioteksbetjening af statslige, amtskommunale og andre institutioner, der ikke henhører under kommunerne, afholdes af institutionerne.

§ 7. Kommunens folkebiblioteker samarbejder med kommunens skolebiblioteker. Der be-

nyttes de samme katalogiseringssystemer m.v. inden for folke- og skolebiblioteksområdet.

Kapitel 2

Statslige opgaver på biblioteksområdet

Statens opgaver

§ 8. Staten fremmer samarbejdet i biblioteksvæsenet og virker for, at brugerne gennem folkebiblioteket har adgang til de statslige og statsstøttede bibliotekers materialer, jf. §§ 9-18.

Centralbibliotekerne

§ 9. Centralbibliotekerne virker som overcentral for folkebibliotekerne ved at søge at fremskaffe materiale, i det omfang folkebibliotekerne ikke selv råder over materialet, jf. § 11.

§ 10. Kulturministeren afgør efter forhandling med de kommunale parter, hvilke folkebiblioteker der tillige skal virke som centralbiblioteker.

Stk. 2. Ved afgørelsen skal der tages hensyn til, at bibliotekets materialer, personale og lokaler er af en sådan standard, at den særlige centralbiblioteksopgave kan løses på en forsvarlig måde.

§ 11. Kulturministeren indgår aftale om centralbiblioteksvirksomheden med den kommune, hvis folkebibliotek skal varetage denne funktion.

Stk. 2. Aftalen skal omfatte en beskrivelse af de opgaver, som centralbiblioteket varetager for den kreds af folkebiblioteker, som betjenes. Aftalen skal indeholde en beskrivelse af de ydelser, som centralbiblioteket stiller vederlagsfrit til rådighed. Aftalen kan blandt andet vedrøre opgaver, der tager sigte på regional samordning inden for et afgrænset geografisk område og på at styrke den faglige kompetence i bibliotekerne.

§ 12. Staten afholder udgiften til centralbiblioteksvirksomheden.

Stk. 2. Statens bevilling til centralbibliotekerne fastsættes på de årlige finanslove.

De statslige biblioteker

§ 13. Staten driver en række biblioteker med henblik på betjening af læreanstalter, institutioner og forskningen.

Stk. 2. Et statsligt bibliotek står til rådighed for enhver for benyttelse på stedet samt udlån af materialer og deltager i bibliotekernes almindelige

lånesamarbejde, såfremt opgaven indgår i forudsætningen for bevillingen til biblioteket.

Stk. 3. Et bibliotek, der modtager tilskud fra staten, står til rådighed for enhver for benyttelse på stedet samt udlån af materialer og deltager i bibliotekernes almindelige lånesamarbejde, såfremt opgaven indgår i forudsætningen for tilskuddet til biblioteket.

Stk. 4. Kulturministeren fastsætter efter forhandling med vedkommende ministre nærmere regler om de statslige og statsstøttede bibliotekers forpligtelser, der er nævnt i stk. 2 og 3. Reglerne kan blandt andet vedrøre bibliotekernes mulighed for i særlige tilfælde at opkræve depositum for udlån samt deres mulighed for at begrænse udlån af materiale. Ved regelfastsættelsen vil der kunne tages hensyn til særlige forhold ved de enkelte biblioteker.

§ 14. Statsbiblioteket virker som overcentral for folkebibliotekerne ved

- 1) at stille bøger, tidsskrifter og andre egnede materialer til rådighed for folkebibliotekerne,
- 2) at formidle lån fra ind- og udland,
- 3) at fremskaffe materiale med særligt henblik på flygtninges og indvandreres behov til folkebibliotekerne og andre relevante institutioner samt
- 4) at varetage en central depotbiblioteksfunktion for folkebibliotekerne.

§ 15. Danmarks Blindebibliotek virker som overcentral for folkebibliotekerne ved at fremskaffe materiale til bibliotekerne med særligt henblik på informationsformidling til blinde, svagtseende, ordblinde og andre, der på grund af handicap er ude af stand til eller har vanskeligt ved at læse trykt tekst. Danmarks Blindebibliotek formidler lån fra ind- og udland i tilknytning til folkebibliotekernes betjening af den omtalte gruppe af brugere.

Stk. 2. Danmarks Blindebibliotek kan rådgive biblioteksvæsenet om forhold af betydning for betjeningen af gruppen af brugere, der er nævnt i stk. 1.

Øvrige statslige opgaver

§ 16. Staten afholder udgiften til udarbejdelse af nationalbibliografien, der indgår i den nationale fælles bibliotekskatalog.

Stk. 2. Staten bidrager til, at den nationale fælles bibliotekskatalog i videst muligt omfang stil-

F. t. 1. om biblioteksvirksomhed

les til rådighed for enhver ved adgang via Internet.

§ 17. Staten yder tilskud til det tyske mindretals biblioteker i Sønderjylland.

Stk. 2. Staten kan yde tilskud til biblioteksbetjening af andre særlige grupper.

Stk. 3. Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om regnskabsaflæggelsen, revisionskompetencen og revisionens udførelse for tilskud, der udbetales i henhold til stk. 1 og 2. Kulturministeren kan indhente yderligere materiale fra tilskudsmottagere til brug for Rigsrevisionen til en nøjere regnskabs gennemgang.

§ 18. Staten yder tilskud til udvikling inden for folke- og skolebiblioteksområdet.

Kapitel 3

Særlige bestemmelser

Folkebibliotekerne

§ 19. Lån af materialer fra folkebiblioteket og betjening på biblioteket er vederlagsfrit for brugeren, jf. dog §§ 20 og 29.

§ 20. Kommunen kan opkræve vederlag af brugerne for særlige serviceydelser, der er knyttet til folkebibliotekernes betjening, men som har en mere vidtrækkende karakter end benyttelse på stedet, udlån af materialer og almindelig vejledning. Kommunen kan desuden sælge viden, som er oparbejdet i folkebiblioteket i forbindelse med løsning af de almindelige biblioteksopgaver. Kommunen kan forarbejde og videreudvikle denne viden med henblik på salg. Salget skal tilrettelægges på en sådan måde, at det ikke påvirker varetagelsen af de almindelige biblioteksopgaver i et urimeligt omfang.

Stk. 2. Ydelser, der er nævnt i stk. 1, skal være udtrykkelig rekvireret af brugeren.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen fastsætter størrelsen af og opkrævningsformen for vederlaget for de ydelser, der er nævnt i stk. 1, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. Såfremt ydelserne, der er nævnt i stk. 1, udbydes i konkurrence med private, skal priserne på ydelserne fastsættes på markedsmæssige vilkår, således at de ikke medfører urimelig konkurrence.

Stk. 5. Kommunens salg af ydelser, der udbydes i konkurrence, må ikke over en treårig periode give samlet underskud.

Stk. 6. Kulturministeren fastsætter efter forhandling med indenrigsministeren nærmere regler om prisfastsættelse efter stk. 4 og regnskabsaflæggelse i forbindelse med kommunernes salg af ydelser, der er nævnt i stk. 1, jf. stk. 4 og 5.

§ 21. Kommuner kan opkræve et gebyr for overskridelse af lånetiden. Gebyret kan højst udgøre 20 kr. for materialer, som en bruger har lånt samtidig, som har samme lånetid, og som afleveres samlet, dog højst 10 kr. for børn og unge under 14 år. Såfremt overskridelsen er mere end 7 dage, vil gebyret kunne forhøjes til 110 kr., dog højst 55 kr. for børn under 14 år. Såfremt overskridelsen er mere end 30 dage, vil gebyret kunne forhøjes til 220 kr., dog højst 110 kr. for børn under 14 år.

Stk. 2. Beløbene, der er nævnt i stk. 1, reguleres pr. 1. januar, første gang den 1. januar 2001, med satsreguleringsprocenten, idet der afrundes til beløb, der er delelige med 5.

§ 22. Ved deltagelse i lånesamarbejdet kan en kommune opkræve betaling fra en anden kommune for lån, dog ikke for lån, der formidles som led i varetagelse af centralbiblioteksfunktionen. Bbetalingen kan ikke pålægges brugeren.

Stk. 2. Kulturministeren fastsætter efter forhandling med de kommunale parter nærmere regler om den betaling, der er nævnt i stk. 1. Reglerne kan blandt andet vedrøre betalingens størrelse og opkrævningsformen, herunder varsel for opkrævning.

§ 23. Kommunen kan med et rimeligt varsel opkræve betaling, såfremt en bruger fra en anden kommune låner materiale fra folkebiblioteket. Betaling opkræves hos brugerens bopælskommune og kan ikke pålægges brugeren.

Stk. 2. Kulturministeren fastsætter efter forhandling med de kommunale parter nærmere regler om den betaling, der er nævnt i stk. 1. Reglerne kan blandt andet vedrøre betalingens størrelse og opkrævningsformen, herunder varsel for opkrævning.

§ 24. Kommunen kan opkræve et gebyr af brugeren for udstedelse af erstatningslånerkort.

De statslige biblioteker

§ 25. De statslige og statsstøttede biblioteker, der har forpligtelser i henhold til § 13, stk. 2 og 3, udlåner materiale og yder betjening på biblio-

teket vederlagsfrit for brugeren, jf. dog stk. § 27, stk. 1 og § 29.

§ 26. De statslige og statsstøttede biblioteker, der har forpligtelser i henhold til § 13, stk. 2 og 3, formidler lån til folkebibliotekerne uden betaling.

§ 27. De statslige og statsstøttede biblioteker, der har forpligtelser i henhold til § 13, stk. 2 og 3, kan opkræve vederlag af brugerne for særlige serviceydelser, der er knyttet til biblioteksbetjeningen, men som har en mere vidtrækkende karakter end benyttelse på stedet, udlån af materialer og almindelig vejledning.

Stk. 2. Kulturministeren fastsætter efter forhandling med vedkommende ministre nærmere regler om de statslige og statsstøttede bibliotekers ydelser, der er nævnt i stk. 1. Reglerne kan blandt andet vedrøre, hvilke ydelser der kan opkræves betaling for, herunder størrelsen af betalingen.

§ 28. Et statsligt bibliotek kan opkræve et gebyr for overskridelse af lånetiden. Gebyret kan højst udgøre 5 kr. pr. materialeenhed. Såfremt overskridelsen er mere end 7 dage, vil gebyret kunne forhøjes til højst 25 kr. Såfremt overskridelsen er mere end 30 dage, vil gebyret kunne forhøjes til højst 50 kr. Beløbene reguleres pr. 1. januar, første gang den 1. januar 2001, med satsreguleringsprocenten, idet der afrundes til beløb, der er delelige med 5.

Stk. 2. Statsstøttede biblioteker kan opkræve et gebyr for overskridelse af lånetiden i medfør af stk. 1.

Fælles bestemmelser

§ 29. En aftale mellem et bibliotek og en leverandør eller rettighedshaver om levering af materiale til en afgrænset brugerkreds kan omfatte bestemmelse om, at materialelevering til brugere uden for kredsen sker mod betaling af et særligt forbrugsbestemt licensgebyr. Et bibliotek kan bestemme, at et sådant gebyr pålægges brugeren.

§ 30. Kulturministeren kan efter forhandling med de kommunale parter og vedkommende ministre bestemme, at bibliotekerne skal opkræve gebyr for bestilling af materiale via internetadgang til bibliotekernes fælles bibliotekskatalog.

Stk. 2. Opkrævningen foretages af det bibliotek, som ekspederer bestillingen til brugeren.

Stk. 3. Kulturministeren fastsætter efter forhandling med de kommunale parter og vedkommende ministre nærmere regler om opkrævning af gebyret, der er nævnt i stk. 1. Reglerne kan blandt andet vedrøre gebyrets størrelse, opkrævningsformen samt undtagelser fra betalingsforpligtelsen.

§ 31. Et bibliotek kan udelukke en bruger fra at låne på biblioteket, såfremt vedkommende i væsentligt omfang har misligholdt sin forpligtelse til at aflevere lånte materialer i ubeskadiget stand.

Stk. 2. Udelukkelse fra at låne på biblioteket kan tillige finde sted, såfremt en bruger skylder at betale gebyr, der er fastsat efter §§ 21 og 28.

Stk. 3. Kulturministeren fastsætter efter forhandling med de kommunale parter og vedkommende ministre nærmere regler om udelukkelse. Reglerne kan blandt andet vedrøre retningslinjer for udelukkelse, varsel og udelukkelsesperioden.

§ 32. Der er udpantningsret for gebyrer, som er fastsat efter §§ 21 og 28, såfremt det skyldige beløb udgør 200 kr. eller derover.

§ 33. Ubetalte gebyrer efter § 21 og § 28, stk. 1, kan af inddrivelsesmyndigheden med tillæg af omkostninger inddrives ved indeholdelse i løn m.v. hos den pågældende efter reglerne om inddrivelse af personlige skatter i kildeskatteloven. Endvidere indtræder en kommune for et beløb, der svarer til de ubetalte gebyrer med tillæg af omkostninger, i retten til udbetaling af overskydende skat og arbejdsmarkedsbidrag med godtgørelse og renter samt fremskyndet skattetilbagebetaling efter kildeskatteloven.

Stk. 2. Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om fremgangsmåden i forbindelse med lønindeholdelse.

Stk. 3. Inddrivelsesmyndigheden kan indhente de oplysninger hos skattemyndighederne og andre offentlige myndigheder, som er nødvendige for at varetage inddrivelsen af de i stk. 1 nævnte beløb, herunder oplysninger om indkomst- og formueforhold. Oplysningerne kan overføres elektronisk.

§ 34. I forskrifter om fremgangsmåden i forbindelse med lønindeholdelse for ubetalte gebyrer efter § 33, stk. 2, kan der fastsættes straf i form af bøde for overtrædelse af bestemmelserne i forskrifterne.

Stk. 2. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§ 35. Bibliotekerne fastsætter et reglement for brugernes benyttelse. Reglementet skal omfatte bestemmelser om låneridentifikation, lånetiden, opkrævning af depositum, misligholdelse af forpligtelsen til at aflevere lånt materiale i ubeskadiget stand, opkrævning af gebyrer og vederlag samt udpantning.

Kapitel 4

Afsluttende bestemmelser

§ 36. Loven træder i kraft den 1. juli 2000. Samtidig ophæves lov nr. 1100 af 22. december 1993 om folkebiblioteker m.v.

Stk. 2. Retten til at låne musikbærende materialer og multimedier på andre folkebiblioteker end bopælskommunens bibliotek, jf. § 5, stk. 1, har dog først virkning fra den 1. januar 2003.

Stk. 3. Folkebibliotekernes samt de statslige og statsstøttede bibliotekers opkrævning af gebyrer for overskridelse af lånetiden efter reglerne i §§ 21 og 28 har dog først virkning fra den 1. januar 2001.

§ 37. Indtil kulturministeren efter denne lov har udpeget de biblioteker, der skal virke som centralbiblioteker, opretholdes de hidtidige centralbiblioteker, jf. § 8 i lov nr. 1100 af 22. december 1993 om folkebiblioteker m.v. Endvidere opretholdes tilskudsordningen til Københavns og Frederiksberg Kommuner til den del af biblioteksvirksomheden, der svarer til centralbiblioteksvirksomheden, jf. § 11 i nævnte lov.

Stk. 2. Folkebibliotekernes adgang til at opkræve en afgift for overskridelse af lånetiden, jf. § 18 i lov nr. 1100 af 22. december 1993 om folkebiblioteker m.v., opretholdes indtil den 31. december 2000.

§ 38. Loven gælder ikke for Grønland og Færøerne.

HENNING GROVE

/ Gitte Seeberg